

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Radnay Márta ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. S. Szabó Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 29.M.3625/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Mf.630.181/2007/6. számú közbenső ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 59.Mf.630.181/2007/6. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

I n d o k o l á s :

A felperes 1994-től területi képviselő munkakörben fennállt munkaviszonyát az alperes 2000. április 25-én rendes felmondással megszüntette. Az indokolás szerint a munkáltatói jogkör gyakorlójának 2000. április 11-én jutott a tudomására, hogy a felperes 1998. szeptemberében bizonyíthatóan legalább két alkalommal vett fel 1.564.000 forint összeget készpénzben a vállalati pénztárból kiadási pénztárbizonylat alapján, ezen összegek megegyeztek a kiemelt üzleti partnernek járó bónusz felperes által is ismert összegével. A kifizetés a felperes feladata volt, az összegek „hivatalosan” nem jutottak el a partnercégekhez. A felmondás a munkaszerződés megszegése mellett utalt a bizalomvesztésre is.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróságnak a felperes keresetét elutasító 17.M.1934/2000/29. számú ítéletét a Fővárosi Bíróság 59.Mf.28.316/2002/5. számú ítéletével helybenhagyta, a jogerős ítéletet a Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.355/2003/3. számú végzésével

hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a megismételt eljárásban hozott 29.M.3625/2004/35. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes a készpénzben visszatérítés formájában alperes által nyújtott árkedvezményt - bónuszt - 1998. szeptember 24-én és 28-án a pénztárban felvette, az egyik összeget bizonyítottan felettesének B. I. értékesítési vezetőnek átadta. A másik összeg tekintetében a bíróság nem fogadta el a felperes állítását arról, hogy a bónuszt a K. vezérigazgatójának, B. P.-nek átadta. Nevezett tanúkénti meghallgatásakor tagadta az összeg átvételét, és a bizonyítatlanságot a munkaügyi bíróság a felperes terhére értékelte. Hangsúlyozta, hogy belső szabályozás hiányában is elvárható volt a felperestől a perbeli összegnek a jogosulthoz eljuttatása, ezért a rendes felmondás indokát valósnak és okszerűnek ítélte. Kiemelte még, hogy a perbeli adatok alapján nem volt megállapítható, miszerint az alperes ügyvezetése tudott volna a szabálytalan gyakorlatról, az ezt cáfoló felperes által felsorakoztatott közvetett bizonyítékokat úgy ítélte meg, hogy nem alkotnak zárt logikai láncot.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Bíróság 59.Mf.630.181/2007/6. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította a 2000. április 25-én kelt rendes felmondás jogellenességét.

A másodfokú bíróság a rendes felmondás azon indokát emelte ki, amely felrögzítette a felperesnek, hogy „bizonylattal igazoltan az összegek átadását igazolni nem tudta”. Álláspontja szerint ennek vizsgálatánál annak volt jelentősége, hogy az alperes éveken keresztül ilyen bizonylatot sem a felperestől, sem más munkavállalójától nem követelt meg. B. P. tanúnyilatkozatát amiatt nem ítélte perdöntőnek, mivel a készpénz átvétele szabálytalan, s ha ezt elismeri, magát vádolta volna. Kiemelte V. Z. volt gazdasági igazgató tanúnyilatkozatát is, aki a bizonylat megkövetelésének hiányát, és azt is elismerte, hogy az előző ügyvezető is tudott a készpénzes kifizetésről, és semmiféle intézkedést nem tett. A másodfokú bíróság szerint a számviteli szabályokkal ellentétes, elfogadhatatlan, eltúrt gyakorlat az alperes terhére esik, a felperesnek kellő gondosság mellett sem kellett felismernie a szabálytalanságot. Mindezek miatt a felmondás okszerűségét nem találta megállapíthatónak.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet tekintetében a bizonyítékok téves értékelésére, logikailag helytelenül történt

tényállás megállapítására hivatkozott, álláspontja szerint a jogerős ítélet több ponton ellentmondásos és következetlen. Az alperes szerint a felperes közvetlen felettese B. I. által folytatott visszaélés-sorozatból nem vonható le megalapozott következtetés arra, hogy az alperesnél ezt a gyakorlatot eltűrték, hiszen az ügyvezetés a szabálytalan gyakorlat miatt indított vizsgálatot. Vitatta a B. P. tanúnyilatkozatával kapcsolatos következtetést. A felperes tudta, hogy az általa és a közvetlen felettese által folytatott bizonylat nélküli készpénzfizetés jogszabályellenes, az Mt. 104. §-a alapján az erre vonatkozó felettesi utasítást meg kellett volna tagadnia. Álláspontja szerint a jogerős ítélet V. Z. korábbi gazdasági igazgató tanúnyilatkozatából két irreleváns ténytet emelt ki. Jogszabályellenes ezért a másodfokú bíróság következtetése arról, hogy a felmondás indoka valós, de nem volt okszerű. Azzal is érvelt, hogy az előbbiekhöz képest közömbös, miszerint sértette-e a készpénzes kifizetés a pénzforgalmi szabályokat. A felperes magatartása súlyosan veszélyeztette a gazdasági érdekeit, a kifizetések elmaradását kétséget kizáróan bizonyította.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. § (2) bekezdéséből következően a jogerős ítélet felülvizsgálata mind anyagi jogi jogszabálysértés, mind pedig eljárásjogi jogszabálysértés alapján kérhető. A Pp. 275. § (3) bekezdése ez utóbbi körben feltételül szabja, hogy az eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással legyen. Az ehhez kapcsolódó hosszabb ideje egységes gyakorlat szerint nem állapítható meg az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással lévő eljárási szabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem csupán a bizonyítékok bírói mérlegelését, értékelését vitatja, és ehhez képest a jogerős ítélet tekintetében a bizonyítékok újra mérlegelését kéri (BH 1996.346.).

A felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok felülmérlegelésének, újra értékelésének, a Legfelsőbb Bíróságot a jogerős ítéletben okszerűen megállapított tényállás köti, önmagában a megalapozatlanságra hivatkozás nem teszi lehetővé a felülmérlegelést [BH 2002.29.; BH 1999.44.; BH 1997.54.].

A felülvizsgálati érvelés alapján lényeges eljárási jogszabálysértésnek minősíthető kirívóan okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes értékelésre nem lehetett következtetni. A

perben nem volt vitás, hogy a felperes hosszú időn keresztül a felettese utasítása alapján járt el, amikor a készpénzben felvett ún. bónusz összegeket minden esetben bizonylat nélkül adta át. Nem tekinthető életszerűnek, hogy az éveken keresztül folytatott ilyen gyakorlat csak az értékesítési osztály keretein belül maradt, hiszen a megfelelő bizonylat képezhette az alperesi szabályszerű elszámolás alapját.

Kiemelést érdemel az is, hogy a készpénzes gyakorlat - amelyről az akkori ügyvezetés is tudott - és bizonylat nélküli átadás elfogadottsága magában hordozta a kézből-kézbe átadás bizonyíthatatlanságát. A másodfokú bíróság ezért törvénysértés nélkül helyezkedett arra az álláspontra, hogy ennek következménye ilyen körülmények között - különös tekintettel a munkaviszonyban érvényesülő alá- fölérendeltségre - a felperesre nem terhelhető [Pp. 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés]. Ehhez képest a Legfelsőbb Bíróság annyiban módosítja a jogerős ítéleti indokolást, hogy az alperes nem bizonyította kétséget kizáróan a rendes felmondás indokát [Mt. 89. § (2) bekezdés].

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

Budapest, 2008. október 1.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő